

אשר הלנו

נזכור

חברינו היקרים, אשר עשו עמנו כבוד דרך רבה ונעקרו מאיתנו בלא עת. אשר נאספו אל עמם על ערש דווי; אשר נספו בעבודה ובתאונה; אשר כרעו נפלו בנחות עליהם יד החיים הקשה ואשר הרפו נפשם במערכות העם ומדינת ישראל.

נזכור את הורי חברינו, שחיו את חייו, ואת ילדינו אשר נקטפו מבית גידולם והמה בתחילת לבלובם.

נזכור את טובי בנינו ובנותינו, אשר הרוו בדמם את אדמת ארצנו וחייהם קודש לתקומת העם והמולדת.

יואל ברגמן

נפטר ו' כסלו תרפ"ה (13.12.24)

נולד בשנת תר"נ (1890)

יליד כפר ע"י פיטריקוב שברוסיה הלבנה, היה חבר המפלגה ה"ס.ד. בלמודיו בקיבוץ וביקטרינוסלב נפגש עם הוגי פועלי ציון והצטרף אליהם. איש העלייה השנייה, ממתנדבי הגדוד העברי ואחד החברים המרכזיים בקבוצת "אחווה", פתח-תקוה, לאחר שחברי "אחווה" השתחררו מהגדוד העברי, היה ברגמן בין מרכזי קבוצת החברים של "אחווה" לשם הקמת ישוב חקלאי קבוצתי. הוא טיפל במרץ רב בהכשרת התנאים להתיישבות וברכישת השטח ואחרי עלותם על הקרקע ריכז את כל ענייני המשק, דאג להשגת אמצעים לראשית פיתוחו של המשק החקלאי ויזם את הצטרפות המשק לקיבוץ (קיבוץ עין-חרוד בזמנו).

הקדחת היתה תוקפת אותו לעתים קרובות. הרופאים הזהירוהו שלא ישב בייגור אך הוא ראה את המשק כמפעל חייו ולא נשמע לאזהרותיהם

וכשרק הרפתה ממנו הקדחת היה קם ויוצא לעבודתו לסידור העניינים.

הקדחת דילדלה את כוחותיו עד שנפל למשכב ולא קם. בן 34 היה במותו.

אליהו בן לוי

נפטר כ"א ניסן תרפ"ט (1.4.29)

נולד בשנת תרס"ב (1902)

יליד גלובוקי, חבר "החלוץ". עלה עם חבריו מההכשרה והצטרף לגדוד העבודה. בפלוגת הגדוד בירושלים התמסר לכיבוש מקצוע החציבה. כשפרצו הוויכוחים וההיכוכים הפנימיים בגדוד וגבר בפלוגה הזרם השמאלי הליקבידטורי, פרשו הוא וכמה מחבריו מפלוגת הגדוד בירושלים ועבר אחרי זמן קצר ליגור וגם כאן המשיך במקצוע החציבה בעובדו בפלוגת הבניין של המשק.

סבל מכיב הקיבה שגרם לו סבל רב והפרעות בעבודה. מתוך רצון להיפטר מכך ולא לגרום בעייות, החליט לדרוש גיתוה למרות אזהרת הרופאים על הסכנה הכרוכה בדבר. על שולחן הגיתוהים יצאה נשמתו. בן 27 היה במותו.

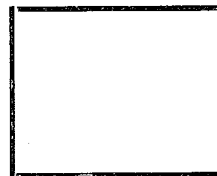
עקיבא וסרמן

נפטר י"ז שבט תר"ץ (15.2.30)

נולד בשנת תרס"ו (1906)

מבית אמיד היה, רך ומפונק והוא צעיר הבנים במשפחתו. הצטרף בגיל צעיר לתנועת „החלוץ” בוואלין. היה בהכשרה באחר מסניפי קלוטובה. כשעלה ארצה נשלח ליגור. כאן עבד בעבודות שונות בפלוגה ובמשק. היו לו קשיים בהסתגלות לעבודה, אך גילה מאמצים מרובים להתגבר עליהם.

מטבעו היה צנוע ומתבודד. משום מה נדמה היה לו, שלא מעריכים אותו כפועל וזה דיכא אותו. באחד הימים בגבור דכאונו ניתק פתיל חייו והוא בן 24.

ישראל ברון

נפטר כ"ו שבט תר"ץ (24.1.30)

נולד בשנת תרס"ו (1906)

מחלוצי גליציה. בחור עממי שקט ונעים-הליכות. עבד בנגרות. עקב סיבוכים משפחתיים ניתק פתיל חייו והוא עוד צעיר ובדמי ימיו. בן 24 היה במותו.

שמואל דישל

נפטר י"ט ניסן תרצ"א (6.4.31)

נולד בשנת תרס"ט (1909)

נפל מיד מרצחים ע"י יגור ברצח השלושה
ממשפחת עמלים. הצטרף לסניף „החלוץ” בעיירתו קרמניץ שבפולניה והיה פעיל בו מאוד. מהסניף הלך להכשרה, עלה ארצה ובא ליגור. בליל חול-המועד-פסח חזר הוא ועוד קבוצת חברים וחברות מנשר, אחרי פגישה עם מכירים. הם נסעו בעגלה לתומה לזוג פרדות. בהיתקרבם ליגור גורו עליהם יריות מהמארב. בהתקפה זו נהרגו 3 חברים והוא ביניהם.
בן 22 היה בנופלו.

הינדה פישמן

נפטרה י"ט ניסן תרצ"א (6.4.31)

נולדה בשנת תרס"ו (1906)

עלתה מקיבוץ קלוטובה ונכנסה לתקופת הכשרה חקלאית למשק הפועלות בפתח-תקוה, בו עבדה שנתיים.

בתום תקופת ההכשרה הגיעה ליגור ונכנסה לעבודה ולחיי הקיבוץ. אף היא נפלה בהירצח השלושה. בת 25 היתה בנופלה.

יעקב זמיר

נפטר י"ט ניסן תרצ"א (6.4.31)

נולד בשנת תרס"ח (1908)

נולד מיד מרצחים ע"י יגור

יליד בריינסק שבפולין. צעיר חינוכי, מלא מרץ, שופע שמחת חיים ואהוב על כל החברים. בן משפחת עמלים.

נכנס לעבודה בכל המרץ והלהט החלוצי. נפל בהירצח השלושה והוא בן 23 בגופלו.

שלמה גלובמן

נפטר כ"א כסלו תרצ"ב (1.11.31)

נולד כ"ח טבת תרס"ח (1907)

מחלוצי העיירה שפיקוב שבאוקראינה, אשר פרצו את הגבול והגיעו לבסרביה הרומנית. היה פעיל ב"החלוץ" עלה ארצה והצטרף לקיבוץ. נשלח ליגור בשנת 1924 ומצא כאן כר נרחב למירצו ולפעילותו. היה מטובי הפולחים בשדה ואח"כ רפתן מסור ונאמן ונוסף לזאת פעיל בענייני המשק וער לכל דבר בחברה ובציבור.

בבוא פלוגת קלוטובה ליגור, כשרק החלה להתארגן ולכבוש לה עמדות בעבודה, נתבע שלמה לצאת לעזרתה בכיבוש עבודה ובאירגון חיייה הפנימיים. בעבודתו עם חברי הפלוגה במחצבה נפגע מרסיס אבן אחרי פיצוץ. נלקח לבית החולים ונאבק על חייו 11 יום. אבל גדול ירד על יגור במות שלמה היקר והנלהב. בן 24 היה במותו.

יצחק הרכבי

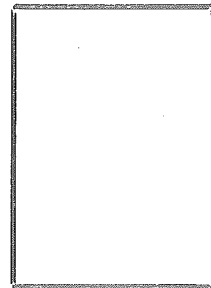
נפטר י"ב אדר ב' תרצ"ב (18.2.32)

נולד בשנת תרס"ד (1904)

מלב פולניה הגיע להכשרה החלוצית בוהלין, בגיל מבוגר יותר משאר חברי קיבוץ ההכשרה. במאמצים גדולים ובכוח רצונו החזק הסתגל לעבודה הגופנית הקשה ולחברת החלוצים הצעירה והשוקקת. אם כי מיעט להופיע באסיפות היה פעיל, ער למתרחש בחברה ושימש דוגמה בהתנהגותו וביחסו השקול והאתראי.

בעלותו ארצה נשלח ליגור. המשיך, כדרכו, במסירות לעבודה בעירנותו לכל הבעיות, אם כי היה צנוע ונחבא אל הכלים.

משחלה באולקוס ונצטווה להיזהר באוכל ולהימנע מעבודה קשה לא נאות להשלים עם מצב זה, נסע לירושלים, נבדק ודרש שינתחוהו על אחריותו, למרות אוהרת הרופאים שהגיתוח כרוך בסכנה. הוא נותח ומשולחן הניתוחים לא קם. בן 28 היה במותו.

זאב גרבר

נפטר כ"ה ניסן תרצ"ד (10.4.34)

נולד בשנת תרס"ח (1908)

יליד העיר סווינציאני, גמר בי"ס תיכון בעירו. מוכשר מאוד ומפותח. ער ופעיל עם נטיה לעסקנות ציבורית. למרות התנגדות הוריו למד מקצוע ויצא להכשרה. הוא גם אירגן את תנועת החלוץ-הצעיר בעירו. בהיותו בהכשרה נפצע קשה עת שעבד עם חבריו בפריקת קרונות של עצים. שכב הרבה זמן, אך התגבר והחלים. עלה ארצה בשנת 1932. תחילה נמשך לפעילות ציבורית ולעבודה בעיר. לאחר מכן לא קסמו לו היים אלה ובא ליגור, נקלט יפה בעבודה והתערה בחיינו. עבד בבניין והצליח מאוד. מחלה קשה הפילתהו למשכב ואחרי סיבוכים נפטר, והוא בדמי ימיו.

מני קופיט

נפטר ג' תשרי תרצ"ה (12.9.34)

נולד בשנת תרע"ב (1912)

צעיר מוכשר, בן למשפחה אמידה בסביבת קובל, נמשך לתנועת „החלוץ“ והלך להכשרה באחד מסניפי קלוסובה. עלה ארצה בשנת 1933 והגיע ליגור. פה הוא עבד בבניין ובנשר.

אחרי שחלה נחלש מאוד והיה זמן מה מוגבל ביכולתו לעבוד בעבודות קשות. כצעיר מוכשר פעיל ובעל יומרות חש עקת-נפש, נדמה היה לו שלא ישיג את חבריו בהספק עבודה ובעמדה חברתית כראוי וכדרוש. התהלך מדוכא וקודר ובאחד הימים שלח יד בנפשו, והוא בן 22.

מרדכי פלדמן

נפטר כ" תשרי תרצ"ז (12.10.36)

נולד בשנת תרע"ג (1913)

נפל בידי מרצחים בשמירה

יליד לז'יסק, בן למשפחה אמידה בגליציה. היה תלמיד האוניברסיטה בלבוב. הפסיק את לימודיו ועלה ארצה ב־1934 בשביל להמשיך לימודיו. כאן גברה שאיפתו להקדיש כוחותיו לבניין הארץ ולא השלים עם זווי תלמיד באוניברסיטה. מאמץ היישוב העובד ומאבקו לחיים פרודוקטיביים צודקים משכוהו, עזב את ספסל הלימודים ויצא לעבודה. אחרי גילגולים שונים בא ליגור בשנת 1935 והצטרף לקיבוץ. עם ראשית המאורעות התנדב לגוטרות. נאבק על זכותו להשתתף בפועל ממש בהגנה על היישוב, סיים קורס מתאים ונשלח עם עוד חבריים לשמירה על ג'דה — רמת ישי כיום. — באחד הלילות בעומדו על המשמר עם שוטר יהודי נפגע ע"י כדור מרצחים שנורה מהמארב. בן 23 היה בנופליו.

צביה גורדון

נפטרה ה' שבט תרצ"ח (7.1.38)

נולדה בשנת תרע"ב (1912)

בת למשפחה אמידה בעיירה קטנה בליטא. למדה בגימנסיה עברית בקובנה. הייתה פעילה בסניף „החלוץ“ בעיירתה וכצעירה מפותחת ועצמאית בהשקפותיה הייתה לה השפעה על הנוער. עלתה בשנת 1933 ונכנסה לפלוגת הקיבוץ בנס־ציונה, משם עברה ליגור.

בזמן המאורעות, כשהיה צורך בשמירה מוגברת תבעה גם היא בתוקף לאפשר לה לתת חלקה בשמירה.

בבוקר אחד, בחזרה הביתה ממשמרתה ובידה הנשק, נפלט כדור מהכלי שלה והרגה.

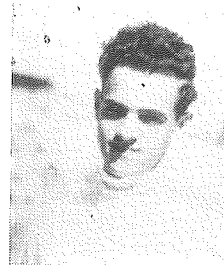

דוב אופטר

נפטר ז' אב ת"ש (21.8.40)

נולד בשנת תרפ"ב (1922)

יליד הושצה, ווהלין, פולין. התייתם מהוריו בגיל רך. הגיע בילדותו למשק כאח של חברתנו גולדה אופטר והתחנך אצלנו. ספג את הרוח החלוצית ששררה בקיבוץ והתמכר בכל להט נפשו וחום נעוריו לעבודה בשדה ולפעילות חברתית בנוער. טהור נפש ותמים. טוב ומיטיב לחבריו. בעובדו בשדה, בחריש, נפל תחת הדיסקוס כשהטרקטור בתנועה ונפצע קשה. אחרי כמה ימים של סבל רב השיב נפשו והוא בן י"ח אביבים.

צביה גריצובסקי-שרת

נפטרה כ"ט כסלו תש"א (29.12.40)

נולדה כ"ח כסלו תרס"ה (1904)

מתנועת „דרור“ שבאזור קיוב־זיטומיר, עברה לפולניה יחד עם חבריה מהתנועה. למדה בסמינר לגננות בוורשה. עלתה לארץ ב־1924 והצטרפה לקיבוץ — לפלוגת עין־טבעון, משם נשלחה ליגור.

שפע חיים, מרץ וחדוות נעורים הביאה איתה ליגור, בעוד המשק נאבק על אפשרות גידולו והתרבותו. כשגדל בית הילדים נכנסה צביה לעבודה בבית התינוקות והשקיעה בו את כל מירצה. שפע אהבתה האימהית ומסירותה.

בעודה במיטב שנותיה גספתה בתאונת דרכים יחד עם דוב הון, רבקה, אורה, תרצה ויצחק בן־יעקב מדגניה.

קטי הירש

נפטרה בשנת 1941

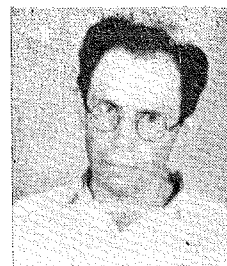

פעילה בקהילה היהודית בברלין בשטח העזרה הסוציאלית, התמסרה לטיפול וחינוך ילדים עזובים, בני פועלים ודלת העם. עלתה ארצה, באה ליגור ועבדה בטיפול בתינוקות בנאמנות ומסירות. בהיותה בשליחות ציונית-חלוצית באנגליה חלתה, מצאה שם את מותה.

זאב כרפס

נפטר ג' טבת תש"א (2.1.41)

נולד בשנת תרס"ד (1904)

יליד מרץ' שבליטא, בראורייין, נצר ממשפחת רבנים מפורסמת בליטא, בא ל"החלוץ" בליטא בגיל מבוגר לאחר נדודים רבים באפריקה. בבואו לקיבוץ ההכשרה קיבל על עצמו את כל מצוות החלוציות למרות חולשתו הגופנית. נוסף לזה הדריך ולימד עברית לרבים מהצעירים שבאו לקיבוץ ללא ידיעת השפה.

גם כאן, ביגור, לא נרתע מכל עבודה קשה ובגבור חולשת גופו למד עבודת הכריכה ועסק בה בהריצות. קיבל עליו מצוות העבודה בנאמנות וכך עד יומו האחרון.

גרשון קופלר

נפטר כ"א אייר תש"א (18.5.41)

נולד בשנת תרס"ו (1906)

אבד בסירת הי"ג

יליד העיירה הקטנה נדורנה שבגליציה המזרחית. מאימת הקונקים במלחמת העולם הראשונה עבר עם משפחתו לגור בווינה, שם קיבל חינוכו. כבן פועלים הצטרף ל"שוצבונד" האוסטרי, בו הונך להגנה בכוה על ענייני התנועה, ענפי הספורט השימושי העסיקו אותו וענייניהו. ב-1933 עלה ארצה, בה מצא כר נרחב ליכולתו הספורטיבית בשורות "פלוגות הפועל" וה"הגנה". הוא היה מדריך ארצי לשחייה ב"הפועל". ב-1937 הצטרף כחבר ליגור והמשיך מכאן את פעולתו המבורכת, ביישור גב הפועל וזיקוף קומתו.

אמון על התנדבות חלוצית, תבע את שיתופו במבצע סירת הי"ג למרות שרצו להשאיר אותו כמדריך לאימון קבוצות גוספות. תביעתו נתקבלה. הוא הלך בדרך שלא חזר ממנה. גרשון לא נשכה. בריכת השחייה שלגו נקראת על שמו.

משה אפרת

נפטר ד' אב תש"ב (19.7.42)

נולד בשנת תרס"ו (1906)

בן הקהילה היהודית הידועה סלוצק בבילורוסיה, בילדותו קיבל חינוך יהודי בבי"ס עברי, ואחר המשך לימודיו בבי"ס תיכון רוסי. בזמן המשטר הסובייטי הצטרף לתנועת נוער ציונית בעירו ובמוסקבה והיה פעיל במחתרת למרות הסכנות החמורות שבדבר.

עם האסירים שהוחלפה גלותם להגירה לארץ, עלה ארצה בשנת 1925. היה חבר בפל. עי"ט בעון ופלוגת היפה, בא ליגור ב-1926. היה זמן רב מחסנאי במחסן התבואות שלנו, ער לענייני ציבור וקשוב לחבר יחיד ולדאגותיו, נעקר מתוכנו בדמי ימיו.

יעקב אבני

נפטר ו' חשוון תש"ג (17.10.42)

נולד ניסן תרס"ד (1904)

מחלוצי אוקראינה שעלו בעליה השלישית. חבר ב"חבורת העמק" שהתאחדה עם קיבוץ עין-חרוד. היה בפלוגת הבניין שעבדה בבנייני כפר-יחזקאל ובלפוריה. נשלח אח"כ להקים את פלוגת הקיבוץ בפתח תקוה ומשם נשלח ע"י הקיבוץ לירושלים והיה בין כובשי ענף החציבה. חלוץ גלהב וסוער, ביום — עבד בפטיש כבד ובכשיל ובלילות, חרף האוכל הדל ותנאי החיים הקשים — ריקודי הורה סוערים עד כלות הכוחות.

בתאונת עבודה בחציבה נפצע קשה ואחרי טיפול ממושך התגבר. הקיבוץ העביר חלק מפלוגת ירושלים ליגור. כאן עבד שנים בעדר הצאן וגם בזה שיקע את כל כוחותיו. בבוקר סמו סגרירי יצא לעבודה עם עדרו וכחצותו את הכביש גדרס ע"י מכונית דוהרת.

דבורה גנדניק-קיגל

נפטרה ח' אלול תש"ג (8.9.43)

נולדה א' טבת תרס"ב (1901)

מחלוצות העלייה השלישית. היתה בין מניחי היסוד לפלוגת הקיבוץ בעין-טבעון ובפתח-תקוה. בתרפ"ו באה ליגור עם חברה ליבר קיגל. בכשרונה, תריצותה ותבונת כפיה תפסה מקום נכבד בחיי המשק. בכל אשר עבדה בלטה במסירותה ובתפיסתה המהירה. סבלה הרבה זמן ממחלתה, אך היתה מתגברת וממשיכה בעבודה במאמצים נפשיים גדולים.

יום אחד והיא לעבודתה יצאה, קרסה תחתיה ולא קמה עוד.

אלכסנדר לוינסון

נולד בשנת תרכ"ט (1869)

נפטר כ"ד חשוון תש"ה (10.11.44)

עלה ב־1932 מבסרביה. עבד כמה שנים בעיר, אחר כך הצטרף לקיבוץ ובא ליגור בשנת 1934. למרות גילו הגבוה עבד כל הזמן עבודה גופנית בכרם. רוב הזמן היה עורך בשדרות הקווארינות שבכרם. איש בעל מחשבה עמוקה וער לחיי ציבור. בן 75 היה במותו.

מרים (מרוסיה) בסוב-כץ

נולדה בשנת תר"ע (1910)

נפטרה כ"ד אדר תש"ה (6.3.45)

ילידת סימטירופול, עלתה ארצה מבריה"מ. עוד בגיל צעיר מאוד היתה פעילה בתנועת נוער ציונית ברוסיה. נאסרה והוגלתה לסיביר. ישבה שם בבתי סוהר. נתנסתה בנסיונות ובמבחנים קשים והפעילה כל דרכי המאבק של אסירים, לרבות שביתת רעב ממושכת. לאחר 5 שנות גירושה הורשה לה לצאת מרוסיה ועלתה ב־1931. אחרי כמה שנות חיים בארץ באה עם בעלה מתתיהו כץ ליגור.

שנות המאסר ומצוקת הרעב השאירו בה את עקבותיהם. חלתה והיתה רחוקה למיטה. גם בחוליה עבדה בחריצות ובמסירות רבה. היא למדה אריגת־יד והפליאה במעשה בדיה היפים מצמר. נפטרה בדמי ימיה.

אברך אריה

נולד בשנת תרס"ט (1909)

נפטר י' סיון תש"ה (23.4.45)

יליד רטנה, שבפולין. הגיע ארצה ט"ו תמוז תרצ"א (יוני 1931). חניך תנועת "החלוץ" ומטובי בונייה־מגשימיה. איש תרבות ואוהב ספר. התמסר בלהט ובשקידה לכל עבודה ולכל תפקיד שקיבל על עצמו וידיו אמונות בכל מלאכה. שנים רבות עבד בעדר הצאן והיה עסוק שעות מרובות ביום במרעה, בחליבה ובגז וגם אז לא הניח ידו מספר טוב. זמן מסויים עסק בהדרכת נוער עולה, אחר־כך ערך את יומן המשק והעניק לו מטוב טעמו וידיעותיו המרובות. בשנות חייו האחרונות עבד בגן הנשירים. בזמן פריקת מרסס חדש נמחץ ונפצע קשה וכעבור כמה שעות יצאה נשמתו. עליו נאמר: אם נכונה אגדת הל"ה, הרי הוא אחד מהם. בית הספרייה במשקנו נקרא על שמו.

חיה בבצוק (צימרמן)

נפטרה ד' טבת תש"ו (8.12.45)

נולדה בשנת תרס"ח (1908)

ילידת סרגי, בפולין. בעודה נערה גוייס אביה לצבא הרוסי במלחמת העולם הראשונה ונפל בשבי בגרמניה, על חייקה הוטלה פרגסת המשפחה. אחר המלחמה בגבור הפעילות הציונית בעיר הצטרפה חייקה לתנועה ולהחלוץ. עלתה ארצה לפי דרישת אחיה. בשנת 1932 הצטרפה לפלוגת חיפה יגור. נקלטה במקום, בנתה את ביתה ביגור. עבדה בעבודות רבות במשק ובעיר. לאחר מחלה ממושכת וסבל רב הכריעה המוות.

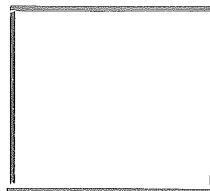

חגן (זיגן) גולדשמיד

נפטר י"ט טבת תש"ו (23.12.45)

נולד בשנת תרע"ד (1914)

יליד גרמניה, הגיך תנועת נוער ציונית-חלוצית שם. יצא להכשרה בגוליניץ' ביוגוסלביה, משם עלה ארצה בשנת 1934 והגיע ישר ליגור. צנוע ונחבא אל הכלים. היה ער למתווה במשק, בשאלות ציבור ובשטח הבטחוני. עבד בעגלונות וגילה חיבה והתמסרות רבה לבעלי חיים. עסק בשעות הפנאי שלו בעבודות טכניות שונות. חזיתו העמוקה ביותר היתה המוסיקה. היה מסוגר בתוכו ומחמת סיבוך משפחתי נדכאה רוחו וניתק פתיל חייו.

בת-שבע חייקין

נפטרה כ"א ניסן תש"ו (22.4.46)

נולדה י"א אדר תרנ"א (1891)

ילידת פולטבה. בבית הוריה, חסידי חב"ד וחובבי ציון נלהבים, ספגה בילדותה מרוח המסורת והשורשיות העברית העממית וחיבת ציון. בשנת 1913 הגיעה ארצה כתלמידת הסמינר למורים והזרה לרוסיה בתקופת מלחמת העולם הראשונה. עוד בימי נעוריה בביתה רכשה השכלה עברית הגונה והמשיכה לאחר מכן ללמוד באוניברסיטה. והימים ימי מהפכה ותסיסה לאומית מהפכנית בין כל אוכלוסי רוסיה יאז נכנסה ביתר מרץ לפעילות הציבורית. היתה פעילה בתנועת צעירי ציון צ.ס., גילתה כשרון אירגוני ויכולת ביטוי רבה והיתה לאחד האישים המרכזיים בתנועה.

בזמן המשפטים הגדולים של ה"ס"רים ברוסיה הסובייטית יצאה במתאה, יחידה בתוך אסיפה המונית. מצפונה לא הניח לה לשתוק חרף הסכנה

שכדבר.

עם חילופי המאסר והגלות בהיתרי יציאה, יצאה בת-שבע מברית המועצות בשנת 1924 ופעלה כשנה ומעלה בשליחות מפלגת צ.ס. בליטא ובברלין. כשעלתה ארצה בסוף 1924 צורפה למרכז, הגורע העובד" ועסקה בתל-אביב בפעולה חינוכית והדרכתית. בהיותה מתווננת בסגולות פדגוגיות וביחס

עמוק לבעיות הנוער העובד הצליחה בפעולתה, אך לא המשיכה בזה זמן רב ועברה בשנת 1926 ליגור. כאן עבדה במכוורת ובענפי הקלאות ושירות אחרים במסירות רבה. יחד עם זה היתה פעילה בחיי החברה, החינוך והתנועה. בלטה בכשרונותיה האירגוניים, במסירותה ובסגולותיה האישיות. נבחרה למזכירות וייצגה את המשק במשך שנים כלפי המוסדות. כמו כן ניהלה זמן מסויים את פעולת מוסדות החינוך במקום. באותו זמן המשיכה בפעולה ציבורית. היתה חברה במרכז ההגנה, פעלה במוסדות המרכזיים של ההסתדרות והקיבוץ. סבלה זמן ממושך ממחלה ממארת ונפטרה בבית החולים „הדסה“ בירושלים.

מניה זבדניק (גורפינקל)

נולדה בשנת תרס"ו (1906)

נפטרה ט"ו סיון תש"ו (14.6.46)

ילידת דובנו, ווהלין, היתה חברת „החלוץ“ והתמסרה לתנועה בשטח האירגוני עד שיצאה להכשרה בקלוסובה. גם שם עשתה רבות בקליטת החלוצים והכשרתם לחיי עבודה.

בשנת 1931 עלתה ארצה והיתה ממניחי היסוד של פלוגת חיפה-יגור. ייזמה הקמת המכבסה בעיר ואף היתה המרכזת שלה, התנסתה בעבודות כיבוש קשות, עד שעברה לעבודה בבתי ילדים. מחלה הכריעתה בדמי ימיה והיא בת 40.

לאה חבקינה

נולדה בשנת תרנ"ה (1894)

נפטרה י"ג תמוז תש"ו (12.7.46)

ילידת הרסון באוקראינה. תוך משברים נפשיים וגילגולים שונים הגיעה לתנועת „החלוץ“ בשנות שלטון הסובייטים והיתה בהכשרה בקיבוץ תל-חי שבקרים.

עלתה לארץ בשנת 1931 ואחרי שהיתה כמה חדשים בעיר הגיעה ליגור. עבדה בענפים שונים ולרוב במטבח ובתפירה. עשתה עבודתה בנאמנות. ננות ויושר-לב ציינו אותה.

יהודה ברסלר

נולד בשנת תרס"ט (1909)

נפטר א' אדר תש"ז (21.2.47)

איש החלוץ בפולניה. עלה ארצה בפברואר 1929, הצטרף לקיבוץ והיה בין ראשוני פלוגת חיפה-יגור. בחור יהודי עממי מאנשי יגיעי כפיים שלבם ער ופתוח, מסביר פנים וביחוד לילדים, דואג לחברים חדשים. עקב מצב בריאותו הלקוי למד מלאכת הרצוענות ואחרי כן עסק בכריכת ספרים. עשה מלאכתו בהריצות ובמסירות רבה ודאג רבות לספריה. הוא המשיך בעבודתו גם בחליו עד לימיו האחרונים. מחלתו הכריעתו והוא בן 38.

נרמה (בוזיה) חיות

נפטרה י"א חשוון תש"ח (25.10.47)

נולדה ו' סיון תרנ"ג (1893)

ילידת בביניץ שברוסיה. למדה הנראה למען הפצת השכלה בעם, בה היא השקיעה כל כוחותיה האינטלקטואליים. מסירותה היתה ללא גבול. וכך הגיעה לתנועה ול"דרור" והיתה הרוח החיה בתנועה. עלתה ארצה ב"1934 וחיתה בביגור 13 שנים. עבדה בהנראה בבית הספר בביגור, האצילה על הילדים רוח ונועם וכולם העריצוה. בוזיה חיתה בביגור בזיקה של שלימות. וכך היו גם קשריה לתנועה — בכל גפשה. לבסוף כרעה תחת כובד מחלתה. היא ידעה את גורלה ונשאה אותו באומץ עד יומה האחרון.

יהושע גלברמן

נפטר כ"ח כסלו תש"ח (8.12.47)

נולד בשנת תרס"ה (1905)

נפל במלחמת העצמאות
יליד עיירה בבילורוסיה. בבית הוריו, יודעי תורה והשכלה קיבל חינוך עברי מסורתי ולמד גם בבי"ס תיכון כללי. בעודו נער היה פעיל ב"החלוץ". אירגן גם "הגנה עצמית" בזמן השתוללות פורעים בסביבה. אח"כ היה פעיל בענייני הכשרה ואירגן הכשרה מקצועית-הולוצית בלנינגרד. נכלא וישב כמה שנים בבתי כלא. כששוחרר עלה ארצה (תרפ"ה) והצטרף לקיבוץ, לפלוגת עין-טבעון. משם נשלח לירושלים לפלוגה שהוטל עליה לכבוש את מקצוע החציבה, שהיה אז ברובו בידי ערבים.

התגלה כחלוץ קנאי נאמן בית העבודה ומסור בכל מאודו גם לענייני ה"הגנה". כשפוררה פלוגת ירושלים עבר ליגור, נכנס לענף הפלחה והשתלב מהר בעבודה. היה נאמן ומסור, איש תרבות ואירגון, מתמסר

לבעיות בטחון של המקום והסביבה. נתגלה בכשרונותיו ובתפיסתו המזהירה, הועמד בראש הפעולה במחוז וכך נקרא ונענה לעזרה ולעצה בכל מקום ועם זה צנוע ואיש חברה.

בהתעמקו בבעיות אירגון וכוח המגן העברי העלה ושיכלל את שיטות הלוחמה וכך הגיע והוכר כאחד מטובי המפקדים ב"הגנה".

עם פרוץ מאורעות הדמים, אחר העשרים ותשעה בנובמבר, יצא לירושלים בשליחות המטה הכללי של ההגנה ובדרך חזרה נפל מכוור מרצחים. ראש המטה הכללי אישר ליהושע דרגת אלוף בצה"ל.

חנן זלינגר

נפטר י"ט טבת תש"ח (1.1.48)

נולד תשרי תרפ"ב (1922)

נפל בפעולת תגמול בבלאד א-שיד
הגיע בעלית הנוער מברלין. התחנך בביה"ס למלאכה ע"ש טייץ בביגור ולאחר סיום לימודיו הצטרף למשק. צעיר מחונן, נבון ובעל מרץ. התבלט עוד בחברת הנוער כאיש הגנה והתגייס לחיל הנוטרים. בזמן המצור על יגור (אחרי "השבת השחורה") היה לעוזר רב למשק הודות לעמדתו כנוטר. סמוך למלחמת השיחרור הגביר פעילותו בהגנה. הצטיין בכשרונו ובמסירותו. עלה בשלבי הפיקוד והיה לאחראי על הסביבה. נפל הלל כשפיקד על פעולת תגמול בכפר הערבי בלאד-א-שיד, בו התרכזו רוצחי הפועלים היהודים שבבתי-הזיקוק. על שמו נקרא המקום בו נפל — תל-חנן.

שושנה בנארי

נולדה ט' כסלו תרפ"ט (1928)

נפטרה ד' ניסן תש"ח (13.4.48)

נפלה במלחמת העצמאות

נולדה בירושלים ובהיותה בת ארבע באה עם הוריה ליגור. כאן גדלה, התחנכה וספגה את רוח החלוציות והעמידה הגאה על כבוד העם. בגמר לימודיה התחילה לעבוד בלול, גילתה יחס רציני ורצון להשתרש בענף ולהשתלם בו. התגייסה לפלמ"ח ב-1947, ומילאה תפקיד קשרית וליוותה שיירות בדרכי ירושלים הנצורה. שושנה האמינה והוכיחה כי הבחורה בפלמ"ח מסוגלת למלא תפקידים נועזים כמו הבחור. היתה בין המלווים את השיירה הידועה של רופאים ואנשי האוניברסיטה להר" הצופים ונפלה יחד עם יתר בני השיירה והיא בת 19.

יחיאל יגאל

נולד כ"ב סיון תרפ"ד (1924)

נפטר ד' ניסן תש"ח (16.4.48)

נפל בקרב על רמת יוחנן

יליד גליציה שבפולין, תלמיד גימנסיה בעירו. משהחלה מלחמת פולין-גרמניה נעקר מביתו ונסחף עם זרם הפליטים לרוסיה וכך יצא לו במשך זמן מלחמת העולם השנייה לעבור כל "שבעת מדורי הגיהנום" של סבל ונדודים: מן הכפור הצפוני ועד לחום הלוהט שבמרחבי הדרום ברוסיה. אחרי התימת החוזה בין ב"כ פולין ובריה"מ, כשהחילים הפולניים שנמצאו במחנות-שבויים בברית-המועצות התחילו להתארגן לעוצבות צבאיות בשביל לצאת ולהצטרף למלחמת בנות-הברית, הצטרף גם הוא לצבא הפולני ויצא עם יחידתו לפרס. משם הגיע עם קבוצת חברים לארץ והצטרף ליגור. דבק בקיבוץ והתערה בו. התמסר לענף הפלחה והרגיש עצמו מאושר בעבודתו. הוא גם התגייס לבריגדה. כשחזר מהצבא הבריטי ואך החלה מלחמת השיחרור התגייס, סיים קורס מ"מ ובקרב ליד רמת-יוחנן נפל והוא בן 24.

מאיר טפר

נולד בשנת תרפ"ח (1928)

נפטר י"ג ניסן תש"ח (22.4.48)

נפל בקרב על נבי סמואל

יליד רעננה, בא עם הוריו ליגור בגיל צעיר מאוד. התחנך אצלנו בבית-הספר ובחברת הילדים והתקשר בכל נימי נפשו למקום. בעודנו תלמיד בית-הספר התחיל לעבוד בענף הצאן. הוא חיבב את בעלי החיים, התקשר לענף למרות המאמצים הרבים של קימה באשמורת-הלילה ושעות ארוכות של עבודה בערבים. המשיך לעבוד בענף זה גם לאחר שסיים לימודיו. נער נעים-הליכות היה, צנוע וענוו. התחבב על כל חבריו ומכיריו. בסערות ימי מלחמת השיחרור התגייס לפלמ"ח אחרי שעיכבו אותו הרבה זמן לצורך הענף. הוא היה איש מחתרת ומפקד לדוגמא באופיו השקט והאמיץ.

בסערות הקרבות הועבר מתפקיד לתפקיד ובאחד הקרבות המרים בסביבת ירושלים, בנבי סמואל, בפקדו על מחלקה, נפל והוא בן 19.

פנחס סובול

נולד כ"ב תמוז תרפ"ח (1928)

נפטר ד' אייר תש"ח (13.5.48)

נפל במלחמת העצמאות

יליד סוקולוב, פולין. בא ליגור עם קבוצת ילדים שנאספו מבתי יתומים ברוסיה והגיעו עם הצבא הפולני לטהרן. משם הובאו ארצה. התחנך בליגור בקבוצת „ילדי טהרן“. בלט בשקידתו הרבה בלימוד השפה. רכש במהירות את יכולת הביטוי בעברית, הצטיין גם ביתר הלימודים והמסגרת של חברת הנוער כבר לא התאימה לו. מדריכו העבירו לכיתות ההמשך של ילדי המשק והוא התמזג יפה בחברתם. לפני גמר הלימודים בביה"ס התגייס לנוטרות.

לאחר שנת שירות במשרתת היישובים העבריים שוחרר וחזר למשק. התמסר לענף הפלחה. כשנזעק הנוער לפלמ"ח התגייס אף הוא. נשלח לפעולה ימית סודית וממנה לא חזר. בן עשרים היה בנפלו.

צבי קבליץ

נולד בשנת תרפ"ג (1923)

נפטר ה' אייר תש"ח (14.5.48)

נפל במלחמת העצמאות

הגיע ליגור אחרי עברו כל מדורי הגיהנום של מלחמת העולם השנייה בהימלטו מהנאצים אחרי כיבוש יוגוסלביה-מולדתו, לאיטליה. שם לחם יחד עם הפרטיזנים האיטלקים מלחמת גרילה באויב הנאצי.

הגיע לארץ באוניית מעפילים וגורש ע"י השלטונות הבריטיים לקפריסין, בנסותו, כעבור שבעה חדשים להעפיל ארצה נפל שוב בידי הבריטים ונכלא במחנה המעצר עתלית. כששוחרר הגיע ליגור מקום בו נמצאו אחותו ואביו הישיש. נקלט יפה בעבודה והתחבב על כל הבאים במגע עמו.

עם התפתחות הקרבות בסביבה ולקראת מבצע שיחרור הגליל המערבי נקרא גם הוא לדגל ובאחד הקרבות ליד עכו נפל והוא בן 25.

צבי לטר

נולד בשנת תרע"ו (1916)

נפטר כ"ח סיון תש"ח (5.7.48)

נפל במלחמת העצמאות

בן למשפחה של יהודים מתבוללים בברלין, למד בבי"ס גרמני מתקדם ע"ש קרל מרקס, הוריו רצו שימשיך בלימודיו, באוניברסיטה, אך הוא עזב בגיל צעיר את בית-הוריו ויצא להכשרה לדגמרק — הכשרה חקלאית, שלה זכו אז הטובים והמוכשרים שבין חלוצי גרמניה.

בשנת 1935 עלה ארצה והצטרף ליגור ונקלט בתוכה בשלימות. בתחילה עבד במחצבת „נשר“ עד שהתרחב גן-הירק והוא התחיל לעבוד בו. התמסר לעבודתו בלהט ובמסירות. היה לאחד מעמודי התווך בענף. בימי המצור על יגור, ב„שבת השחורה“ הצליח להתחמק מידי החיילים האנגלים, נשאר בבית ושמר על גן-הירק.

בזמן מלחמת השיחרור התגייס עם קבוצת חברים, נשלח לגליל העליון, היה למופת בהתנהגותו בצה"ל. בן 32 היה בנפלו.

אסף כץ

נולד י' סיון תרפ"ג (1923)

נפטר כ"ו תשרי תש"ט (29.10.48)

נפל במלחמת העצמאות

דמות מובהקת של בן הארץ. אמיץ, נלבב ובעל נפש פיוטית. נולד בעמק יזרעאל. בן י"ג בא ליגור, למד בביה"ס המחוזי, רחש חיבה מיוחדת לתנ"ך וכמו כן ללשון העברית וספרותה.

בשנת תש"ב התגייס לפלמ"ח. עם שובו למשק עבד ברפת. כעבור שנתיים נדרש לשמירת שדות. היתה השמירה מקור סיפוק לאסף. בצאתו רכוב על סוסתו אל מרחבי שדות בדמדומי-ערב ובוהרי שחרית רחב ליבו ונתן קולו בשיר.

הצליח לקשור קשרים ולרכוש ידידים מבין שכנינו הערבים והדרוזים. בשנת תש"ח התגייס לצה"ל, השתתף בכיבוש עכו ובקרב על ג'ינץ. בתקופת שירותו האחרונה שימש כמפקד יחידת-דרוזים והתמסר לאירגונה ולאיומנה. נפל בעת מבצע "הירם" בחושו להציל אחד מפיקודיו שנפצע.

יעקב אוברז'נסקי

נולד בשנת תרט"ח (1908)

נפטר א' חשוון תש"ט (3.11.48)

נפל במלחמת העצמאות

בן עיירה קטנה, קרליץ, ובה קהילה יהודית עתירת-מסורת. קיבל חינוך יהודי מסורתי והשכלה כללית. הצטרף בנעוריו לתנועת הנוער הציוני-חלוצי והיה בה אחד הפעילים.

הוריו שלחוהו ללמוד בסמינר למורים בוויילנה, אך הוא הפסיק לימודיו, הצטרף לקיבוץ ההכשרה שבויילנה ושימש בו כמוזכר.

עלה ארצה עם המעפילים ב-1938 והיה בקיבוץ רמת-רחל. בשנת 1940 עבר ליגור ונכנס לעבודה ברפת. בודד היה ושתקן, הכל עשה בדבקות ובהתמדה, חרד ואדוק בכל עבודה שעשה. צנוע ויודע ספר וכך התהלך ב"צידי דרכים".

בימי מלחמת העצמאות התגייס לצה"ל ונשלח לדרום הארץ. באחד מהקרבות עקובי הדם נפל גם הוא עם רבים מאנשי יחידתו. נקבר בבית הקברות הצבאי בכפר וורבורג.

יונה קלימנטינובסקי

נולד כ"ז שבט תרס"ז (1907)

נפטר ה' תמוז תש"ט (2.6.49)

יליד ווילקובישקי, ליטא. לאחר גמר לימודיו באוניברסיטה, התמסר לפעילות במפלגת צ.ס. "החלוץ" ו"החלוץ הצעיר" בכל נפשו ומאודו. היה מדבריה הראשיים של תנועת א"י העובדת בליטא. עלה ארצה ב-1934 והגיע ליגור.

כאן עבד בעבודות בנייה עד שנקרא לתפקידים מרכזיים במשק. ריכז את הנהלת החשבונות, היה גזבר ומרכז הפחחייה שהפכה אח"כ לביהח"ר "לגין". לא זכה לראות התפתחות המפעל והוא עדיין במלוא כוחו. טבע ברוחצו ביים.

סימה טרלובסקי (שולמית זסלבסקי)

נפטרה י"ז תמוז תש"ט (14.6.49)

נולדה כ"ו שבט תרס"ט (1909)

ילידת עיירה בליטא ומעורה בחיי התנועה עוד מנעוריה. היתה פעילה בצעירי המפלגה צ.ס. וב"החלוץ", עברה את הכשרתה בממל ובקונבנה. עלתה לארץ ב"1933 לפלוגת הקיבוץ המאוחד בגס ציונה, משם עברה לביגור.

שקטה וצנועה מילאה את תפקידיה בעבודת חוץ. עשר שנים היתה חברה בביגור, מסיבות אישיות עברה לחיים פרטיים. לפי בקשתה נקברה בביגור.

פסח חייט

נפטר א' אב תש"ט (27.7.49)

נולד כסלו תרע"ה (1914)

יליד אוליקה שבוהלין-פולין. עלה ארצה באפריל 1935 והשתקע בביגור. חניך החלוץ הצעיר והכשרת ביאליסטוק. ימיו בביגור רצופים היחלצות לעבודות כבד ומשימות בטחון. בהכרת חובתו החלוצית התנדב לעזרת בית-אורן ולאחר מכן לנוטרות ולצבא. בכל מקום היה פעיל וריכז סביבו את הפעולה הציבורית והחברתית. היה ער ותוסס לחיי תנועה וציבור. בחורו מהצבא. לאחר מלחמת העולם השנייה חלה במחלתו, אשר ממנה לא קם עוד.

בצלאל סיני

נפטר ח' אב תש"ט (3.8.49)

נולד ה' ניסן תר"ץ (1930)

נפל במילוי תפקידו בצה"ל בן המשק. עוד בילדותו התבלט כילד מוכשר ומחונן. היה פעיל בחברת הילדים. גילה נטיה רבה למוסיקה. עודו בגיל צעיר פעל כמדריך בביה"ס וגם בתנועת הנוער העובד והתחבב על חניכיו. אחרי שסיים לימודיו עבד בפלחה. יצא אחר-כך לשמירת שדות עם ידידו ורעו אסף כץ. הקשר ביניהם היה חזק ועמוק. בזמן מלחמת השיחרור התגייס, השתתף בקרבות רבים, הצטיין כמפקד וכסייר. נשלח לחיל-המיעוטים לפקד על אחת היחידות הדרוזיות. בתפקידו זה הרבה לסייר בנגב — בשביליו ובערוציו. אסף הרבה ידיעות על הנגב ותושביו הבדווים. במילוי תפקידו כמפקד בחיל-המיעוטים נפל, והוא בן 19.

גוטה פרנקנברג

נפטרה כ"ג כסלו תש"י (1.12.49)

נולדה כ"ג כסלו תרס"א (1900)

ילידת פביאניץ שבפולין. מוצאה מבית מתבולל, ולמרות כך עודה בנעוריה ספגה אווירה ציונית. לאחר הכשרה בבית המדרש של ד"ר שמחוני עסקה בהוראה בבתי ספר „תרבות“ בפולגיה. במשק עבדה במשתלת הנוי ובבית התינוקות. בימי מלחמת העולם השנייה התגיסה לא.ט.ס. אדם משכיל ובעל נפש אניגה, חייה הפרטיים היו גדושים סבל ומאמצים נפשיים קשים ביותר. סגורה ומסוגרת נשאה בשקט מכאוביה ונשארה נאמנה לערכי אנוש עד יומה האחרון.

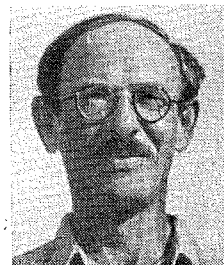

משה קרדוש

נפטר ט"ו ניסן תש"י (2.4.50)

נולד י"ט באב תרס"ה (1905)

יליד הונגריה, בן לעובדי אדמה, אשר גושלו בעיקבות חוקים ברבריים שאסרו עבודת-האדמה על יהודים. בימי מלחמת העולם השנייה גויס למחנות עבודה בחזית ומשם נשלח למחנה ריכוז בגרמניה המנואצת. עם גמר המלחמה פנה להכשרה ומשם לארץ בדרך ההעפלה. ביגור שהה רק שנתיים וחצי, בהן הספיק להתבלט בעדינות נפשו ודרכו הישרה. במיטב שנותיו נקפד פתיל חייו.

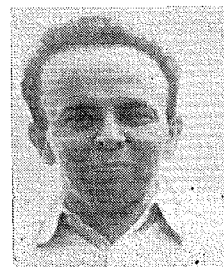

שלמה לוינגר

נפטר ג' אייר תש"י (20.4.50)

נולד ח' אב תרע"ו (1916)

יליד קומרוב בצ'כיה, חבר „השומר הצעיר“. עלה ארצה ב-1939 בעלייה ב'. חבר בקיבוץ העוגן, משם עבר לנען ובשנת 1945 הצטרף למשק יגור. עבד בסנדלריה בעבודת אורטופדיה. מחלה ממארת שקייגנה בו, מנעה ממנו אפשרות של פגישה עם חברים. על ערש דווי התעניין בכלל הנעשה במשק ובציבור. עודו צעיר לימים גברה עליו מחלתו והכריעתו בטרם עת.

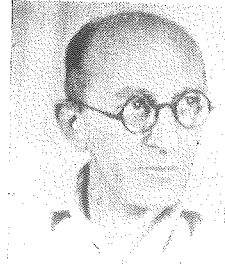

יוסף בארי (ברנזון)

נפטר ב' אלול תש"י (15.8.50)

נולד ח' אלול תרנ"ג (1893)

ליד זיטומיר. עוד בהיותו סטודנט בחול, אירגן את הנוער היהודי לפעילות ציונית. היה בין מייסדי קב. „על המשמר“ שהיתה אח"כ לתנועת „דרור“ ברוסיה. היה פעיל ב„הגנה עצמית“ בעירו. לאחר מהפכת אוקטובר, כשתנועת „דרור“ ירדה למחתרת, היה יוסף מארגן את הבריחה של חברי התנועה לפולניה. ב־1921 עבר אף הוא לפולניה, שם עבד במרכז „החלוץ“. באפריל 1924 עלה ארצה. בארץ עשה כל עבודת ליבוש, בחברת „מעבר“ בפתח-תקה, בפלוגת עין-הרוד, זכרון-יעקב, בפלוגת חיפה וביגור. במשק מילא תפקידים שונים: מדידת קרקעות; גזרות; הנחלת חשבונות ועוד. יוסף היה מכוונס בתוכו, איש נבון ומעמיק, שקדן בעבודה ואוהב טבע. מתלמידיו של הלל ביחסים שבין אדם לחברו.

ישעיהו כץ

נפטר כ"ד תמוז תשי"א (28.7.51)

נולד כ"ו אייר תרנ"ה (1895)

איש העלייה השנייה, עלה ארצה ב־1913. חייו בארץ רצופים התנדבות והיחלצות. היה בקבוצת ה„רועים“ וגטל חלק בייסוד ענף גידול הצאן בארץ. היה הוצב בירושלים, חבר „הגדוד“ והתיישב בתל-עזשים. במלחמת העולם השנייה התנדב לצבא הבריטי. בשנת 1936 הצטרף עם משפחתו ליגור והיה חבר משק. בימיו האחרונים חי בכפר סבא, נקבר ביגור לפי בקשתו.

שמואל שיר

נפטר כ"ט חשוון תשי"ב (28.11.51)

נולד ו' חשוון תרע"ז (1916)

ליד סרני, פולין. היה חבר ב„החלוץ הצעיר“ ו„החלוץ“, את הכשרתו לחיי עבודה וקיבוץ עשה בלוצק. עלה ארצה בשנת 1939. שקט, צנוע, עצור בדיבוריו ובהליכותיו. וויכוחו בדרך נימוס והסבר. נחבא אל הכלים, גוח לבריות ובעל מידות תרומיות. עבד במיספוא ומשם עבר לגן עצי פרי ועבד בו במסירות ובהתמדה. את מותו מצא בהתהפך עליו הטרקטור בו עבד.

מינה שמיד-גלפר

נפטרה ג' אלול תשי"ג (14,8.53)

נולדה י"ד חשוון תרע"ב (1911)

ילידת פרן. מנעוריה חברה ב"החלוץ". היתה בהכשרה בממל. היה זה הלומה שהתגשם, להכשיר עצמה לקראת חיי עבודה בארץ. כשעלתה ליגור התמסרה להישי תהיוף והעבודה. גורלה המר לה. שנים סבלה ממכאובי לב, אבל רווחה לא נדכאה. בכוחות נפש רבים נאחזה בחיים. עם התפתחות הכירורגיה, שהגיעה לניתוחי לב פתוחים החליטה מינה לסכן את עצמה בניתוח לב. על שולחן הניתוחים מצאה את מותה.

אריה גוקובסקי (ליובה)

נפטר כ"ח תמוז תשי"ד (29,7.54)

נולד בשנת תרע"ד (1914)

נפנה בתאונה ביום הצנחן

עלה ארצה בינואר 1934 מרומניה. בהיותו בן 16 יצא להכשרה. היה ממייסדי תנועת הנוער "יונג בורוכוב" של "פועלי ציון". פעילותו הציבורית התנהלה בתנאי מחתרת ולא נרתע משום סכנה.

בארץ עבד בעבודות כיבוש: ברכבת, בנמל תל-אביב, במחצבה ובנמל חיפה. אח"כ עבר לעבודה קבועה בענף הצאן. גוייס לעזרה לפלוגת מגדיאל כיום בית-אורן. ב-1938 יצא בשליחות ראשונה לרומניה וחזר עוד לפני פרוץ המלחמה. ב-1939 חזר בשנית בשליחות לרומניה. היה זה כבר בתוך המלחמה ויצא ממנה בשלום. ב-1943 צנה ברומניה. מטרת שליחותו היתה להדריך את יהדות רומניה למלחמה בצורך הנאצי. בראשית צניחתו נתפס ונעצר. ב-1944 חזר משביו. ב-1947 נשלח לקפריסין אל מחנות המעפילים. במשק מילא תפקיד מזכיר ומרכז ועדת-חינוך. על שליחותו כצנחן סיפר בספרו "אל אשר נקראתי".

לילי סימון-הרצלפלד

נפטרה ט"ו ניסן תשט"ו (7.4.55)

נולדה י"ח אלול תרס"ב (1902)

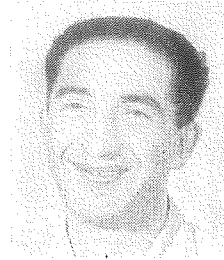
ילידת אלביץ בנורמנדיה, בת למשפחה עתיקה בצרפת שהיתה ידועה כלוחמת לליברליזם וריפורמה. עוד מילדותה נמשכה אל שיכבת העם העממית ובבגרותה הצטרפה לתנועת הצופים הציוניים בשטרסבורג. היתה עובדת סוציאלית עד עלותה ארצה ב-1940, והמשיכה בעבודתה זו גם בארץ בהיותה כבר חבירה ביגור. עדנה ורוך, טוב לב ומסירות ועזרה לזולת, ציינו את אלישבע-ליילי בכל דרכיה ומעשיה. עודנה מפתחת מיטב יכולתה להגיש עזרה לזולת הלכה לבלי שוב.

אהרון גיימן

נפטר כ"ו ניסן תשט"ו (18.4.55)

נולד כ"ב ניסן תרע"ט (1919)

בן למשפחה אורגים בלודז, את מקצוע האריגה למד בנעוריו ועבר בבית החרושת. היה ב"פרייהייט" וב"החלוץ". פעיל בסניפים. עבר את מוראות המלחמה בפולין הכבושה. את הכשרתו עשה בגרמניה לאחר המלחמה. ליגור הגיע בשנת 1949, עבד באריגה. בגלל סיבוך אישי הלך העירה, שם חטפו המוות ונקבר ביגור.

שלמה אורן (ויגברג)

נפטר כ"ד אייר תשט"ו (16.5.55)

נולד אדר ב' תרמ"ט (1889)

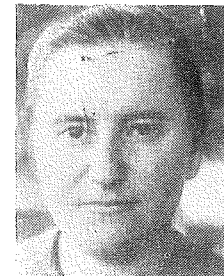

נולד ברומניה. עבר עם הוריו לתורכיה והתחנך בבי"ס צרפתי. למד גננות בבי"ס יהודי בגרמניה ע"י הנובר, השתלם בביה"ס הגבוה לגננות בדרזדן וקיבל סמיכות כאדריכל גנים. עבד כמנהל משק, שבו היתה הכשרה לחלוצים והשפיע על חינוכם. עלה ארצה בשנת 1925 ועבד במקוה ישראל, משם עבר לביה"ס החקלאי בנהלל. ב-1936 הגשים את חלומו ועבר לחיי קיבוץ, בהצטרפו עם משפחתו למשק יגור. בעבודתו הפוריה שתל גנים בכל רחבי הארץ והתבלט במקוריותו. ממפעליו הגדולים: הגן הציבורי בנתניה, "רמת הנדיב" בזכרון-יעקב, "גן המצודה" בצפת, חמי טבריה ועוד. גם יגור טופחה ביוזמתו הברוכה ומדשאותיה ופינוחיה הירוקות מרעננות את נוף מרגלות הכרמל. היה ער לבעיות ציבור וחברה.

לאה (אלטציקה) הורביץ-כהן

נפטרה י"ד סיון תשט"ו (4.6.55)

נולדה י' אב תרס"ג (1903)

ילידת העיירה לינקובה, ליטא. בעודה צעירה נצטרפה ל"החלוץ" ועשתה הכשרתה בקובנה והסביבה. עלתה ארצה ב-1923 ועבדה במושבות השומרון. ב-1924 הצטרפה לקיבוץ עין-חרוד. שנה זו היתה בשביל לאה שנת הושטת עזרה לפלוגות הקיבוץ בגשר, גבעת השלושה, עין-חרוד עד שבסופה הגיעה להתיישבות-קבע ביגור. עבדה בלול במסירות רבה ואח"כ במטבח הילדים, עד שהכריעה מחלתה.

ישראל סט

נפטר כ"ט אב תשט"ו (18.8.55)

נולד טבת תרנ"ט (1898)

יליד שירדו, פולין. בצעירותו הצטרף לתנועת העבודה הציונית, היה חבר במפלגת צעירי-ציון והיה פעיל בה עד עלותה ארצה בשנת 1922. בארץ הצטרף לחבורת "עבודה" ונחלץ לעבודת כיבוש ובניין. חבר בקיבוץ עין-חרוד מיום היווסדו ודרך פלוגותיו הגיע ליגור. היה מעורה בכל מעשי בנייה ופיתוח של יגור, בחינוך ובביה"ס, בעליית הנוער, בריכוז קב. הבניין ובמזכירות. בימיו האחרונים, ימי הצנע והמחסור כיהן כיושב-ראש המועצה לאספקה של משקי הצפון. הלך מאיתנו ללא עת בעודנו שופע כושר ורצון יצירה.

רבקה קושלביץ (דולברג)

נפטרה ו' אדר תשט"ז (18.2.56)

נולדה י' טבת תרס"ט (1909)

ילידת יגובה שבליטא. מצעירותה היתה מעורה בחיי הנוער והיתה פעילה בו. בהיותה בסמינר למורים גברה עליה הכמיהה לעלייה לארץ. עזבה את הסמינר ויצאה להכשרה. ב-1935 עלתה ארצה ובאה ליגור. בהיות לה ההכשרה הדרושה עברה לעבודה במזכירות הקיבוץ, במחלקת הסטטיסטיקה. כשחזרה משם עבדה בחקלאות, בגן הירק. לאחר שנים של עבודה בשדה עברה לעבוד במזכירות בית הספר ואח"כ להנהלת החשבונות של תנובה-תוצרת. גם בגבור עליה מחלתה לא עזבה את שולחן עבודתה עד אשר הכריעה המוות.

שושנה גל

נפטרה כ"א אדר תשט"ז (4.3.56)

נולדה כ"ג טבת תרס"ז (1906)

ילידת גרמניה — בווריה. בת למשפחת משכילים, מושרשת ביהדות גרמניה. עם התבגרותה הצטרפה שושנה ל"החלוץ" והיתה בו חברה במשך 6 שנים עד עלותה ארצה וליגור ב-1934. שושנה עבדה בכל העבודות במשק אשר תבעו מאמץ. במכנסה בעיר, בבית"ד "שמן", בגן הירק ובבתי ילדים. בכל מקום הוכיחה אתריות ומסירות. מחלתה הכריעתה בעודה במיטב שנותיה.

לאה כץ

נפטרה ג' סיון תשט"ז (13.5.56)

נולדה תשרי תרס"ג (1902)

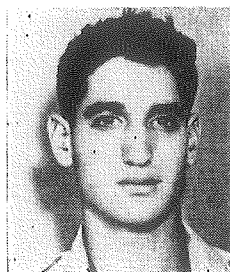

נולדה בפלך מוהילב, רוסיה. עלתה ארצה ב־1923. הצטרפה לפלוגת עי"ן טבעון ומשם הגיעה ליגור. עשתה עבודתה במסירות חלוצית, מתוך הכרה ביעוד של חיי עבודה. איש תנועה היתה, מלאת מרץ וזיו פנימי, השתתפה במקהלה והיתה ערה לכל המתרחש במשק. נכונה תמיד לעזור. הבליגה על גורלה הקשה ולא סר מאור פניה עד שהלכה מאתנו במחלתה הממאירה.

דב ילין

נפטר ו' חשוון תשי"ז (11.10.56)

נולד כ"ט טבת תרצ"ז (1937)

נפל בקרב קלקיליה
בן המשק. גבוה וחסון, אופיו שקט והרמוני. אוהב עבודה, ספורטאי ובעל זיקה עמוקה לאמנות הציור. הדיר והרפת, מקומות עבודתו בהיותו תלמיד עדיין, קבעו קווי אופיו השקט והמאופק. הכרמל והמרחב בעמק זבולון השפיעו על נפשו את השראתם המעשירה. הקיבוץ זיכהו בהרגשת אחריות וכל אלה התוו את דרכו גם בהגנה ובקרב, שבו תמו חיינו הצעירים. בן 19 היה בנופלו.

יהודה עוגן

נפטר י"א אדר א' תשי"ז (12.2.57)

נולד כ"ב כסלו תרצ"ו (1935)

נפל במילוי תפקידו בצה"ל
בן המשק. גדל וחונך על ערכי החברה, לה היה מסור. עוד בילדותו התבלט בפעילות חברתית, ביחוד התמסר לספורט. לצבא הלך ככל בני הקיבוץ, בשלימות ובהכרה. יחידת הקרב, יחידת חיים שלו. עבר בשלום את הפריצה לביצורי רפיח בימי מבצע סיני ונפל בתאונת דרכים קטלנית.

לאה טפר

נולדה בשנת תרס"ד (1904)

נפטרה ג' אדר ב' תשי"ז (5.3.57)

ילידת מרקולשטי, בסרביה. בעוד תנועת „החלוץ“ ברומניה בראשיתה הצטרפה לאה אליה ויצאה להכשרה לקיבוץ העירוני בקישינוב. גוסף לעבודה היומ-יומית במנסרה, בהרושת ובחקלאות, עסקה בערבים באירגון סניף „החלוץ“. עלתה ארצה ב-1923 לרעננה. בשנת 1933 הגיעה ליגור עם משפחתה ונקלטה בתוכה. היתה חבירה טובה ועובדת הרוצה. בימי מלחמת העולם השנייה התגייסה לחיל הנשים הבריטי, שם השרתה על רבור מרוחה החלוצית. דומם נשאה בסבל מחלתה והלכה מאתנו בהצפינה יגונה.

דבורה פינקלשטיין-גינדין

נולדה בשנת תרע"ד (1914)

נפטרה י"ז שבט תשי"ח (29.1.58)

ילידת אוליקה, פולין. חניכת ב"ס „תרבות“, חוננה בנדיבות לב, אהבת החברה ופשטות החיים, זמנה הפנוי ניתן למקהלה ולחוג הדרמטי במשק. עבדה בענפי המשק שתבעו מאמץ גופני ועמדה בעבודתה במסירות ובנאמנות. גברה מחלתה ונקטפה מאיתנו בדמי חיה.

אסתר סט

נולדה כ"ו כסלו תרס"א (1900)

נפטרה ו' אב תשי"ח (23.7.58)

ילידת פביאניצה, פולין. ביתה בית פועלים ציוני, אך עמדה על דעתה חתרה לארץ והכשירה עצמה בהכשרה „פרטית“ במשקים חקלאיים. עלתה ב-1922. היתה מאנשי היסוד שבקיבוץ. חייה — מאבק על כבוד העבודה וערכה, חרדה לכבוד הציבור ודאגה ליחיד. צפונות נפשה חתומים וכל בטויים — במעשה, בעמל יום-יום שהתמשך על פני שנים רבות רצופות באמנות לקיבוץ ולמשק. הלכה מאיתנו ללא עת.

בנימין תבורי-זיגרמן

נפטר י"ט אדר ב' תשי"ט (29.3.59)

נולד ד' ניסן תר"ס (1900)

גדל והונך במושבה כפר תבור שבגליל התחתון. פילה ושידד שדותיה וידע להוציא להם מאדמתו. מ„השומר“ ומתנועת הפועלים ספג ערכים הלוציים ודרכו היתה חיי השיתוף שבקיבוץ. במשק התבלט כיריעתו את ההקלאות לענפיה ואת שפת הערבים שכנינו. היה פעיל ונשא בעול הציבור שנים רבות. בעבודתו שימש גם מדריך לעבודות הפלחה. הרפת, גן הירק ועוד. המר לו גורלו והשיב נשמתו בטרם מלאו ימיו.

יעקב לב

נפטר כ' אדר ב' תשי"ט (30.3.59)

נולד ט"ו אלול תרע"ב (1912)

יליד דנציג. עם גמר לימודיו והכשרתו המקצועית בחשמלאות הצטרף ל„החלוץ“ ויצא להכשרה. היה פעיל בסניף „החלוץ“ עד עלותו ארצה ב־1938. בא למשק ביום הגיעו ארצה. עבד במחצבה ולאחר מכן בתנובה תוצרת. שקט וצנוע, היה משרה על מכיריו הרגשת בטחה ורוגע. אהב להקשיב לצלילי המוסיקה ושאב עידוד מירק־הצמח שטיפח באהבה. נקטף מאיתנו ועודנו במיטב שנותיו.

יוסף קירצור

נפטר כ"ז אדר ב' תשי"ט (6.4.59)

נולד ד' אדר ב' תרס"ח (1908)

יליד לוצק בפולגיה. בן למשפחת פועלים. בעודו נער יצא לעבודה והיה לנגר. השתייך לתנועת ה„בונד“, אך עד מהרה מצא דרכו ל„החלוץ“ ולהכשרה. לארץ הגיע ב־1933 והקים את ביתו בניגור, עבד בנגרות ובסנדלריה חליפות. אדם שמח בחלקו וישר דרך, נאמן לקיבוץ ומסור למשפחה. מחלתו עקרה אותו מאיתנו.

יאיר פלד

נולד ה' שבט תרצ"ב (1932)

נפטר ד' אלול תשי"ט (7.9.59)

נפל במלוי תפקידו בצה"ל

בן המשק, גדל בטבע ובחברתו. עוד בכותלי ביה"ס שאף תמיד לשלימות. מילא כל תפקיד בנאמנות ובמסירות. בהטיבת בני הקבוץ ריכז את הפעולות והצטיין בביצוע דייקני ומושלם. אהב את הארץ ומשעולי שממותיה. אל סלעים וטרשים, מצוקים וקניונים שם פעמיו, ללמוד, לחקור ולהכיר. יאיר היה מפקד הסיירת של הצנחנים, מפקד בעל סגולות יקרות — טביעת עינו, בקיאותו, תגליותיו, כל ישותו כבשה. במיטב עלומיו, בראשית דרכו, נרצח מן המארב, בחפשו נתיב נוסף בשממת המולדת. בן 27 היה בנופלו.

בנימין שטינברג

נולד בשנת תרס"ג (1903)

נפטר כ"ה תשרי תש"ך (27.10.59)

יליד לודבינובה ע"י מרימפול שבליטא. בנעוריו נתייתם מהוריו ונשא בעול המשפחה. בפעילותו בחיי הציבור נמשך אל הציונות המגשימה והיווה אחד האנשים המרכזיים שבה. כאיש מפלגה פעיל ניתנה לו זכות העלייה ללא הכשרה. ב-1939 עלה ארצה והצטרף ליגור. עבד כחשמלאי במשק ואח"כ בביהח"ר „נשר". נעים הליכות ונוח לתכרים. הפליא לפעמים את יגור בהמצאותיו השונות. יד חרוצים היתה לו. התמיד בעבודתו עד יום מותו הפתאומי.

חנה כהן

נולדה בשנת תרס"ח (1908)

נפטרה ח' כסלו תש"ך (9.12.59)

ילידת וילקובישקי, ליטא, בת להורים עובדים. התייתמה בגיל צעיר, רבץ עליה עול הקיום של אחיה היתומים. משבגרו הילדים, הצטרפה ל„החלוץ" יצאה להכשרה בשנת 1936, עלתה ארצה והגיעה ליגור. עבדה במטבח ובתפירה במסירות ובנאמנות. סגורה בתוכה, התבודדה ועין זר לא חדרה למסתרי לבה. בדכאון נפשה, שמה קץ לחייה.

אביגיל שביל

נפטרה ט"ז שבט תש"ך (14.2.60)

נולדה א' אלול תרע"ב (1912)

ילידת קוטרמנץ בליטא. עוד בנעוריה הפעילה את סניף „החלוץ“ בעיירה וב־1933 יצאה להכשרה בשאבלי, שם נתגלתה במלוא מירצה. בנושא בעול ובאחריות, כאקונומית, היתה דאגת ההכשרה עליה. ב־1935 עלתה ארצה והצטרפה למשק. בעבודתה במוסדות הילדים התבלטה באחריותה ובמסירותה. חברתית ומעורה בחברה ובציבור, נשאה בחובה את מחלתה הקטלנית ולא התלוננה. בעודה במיטב שנותיה גיתק פתיל חייה והלכה ללא שוב.

פנינה גרינשטיין

נפטרה כ"ח אייר תש"ך (25.5.60)

נולדה י"ב טבת תרפ"ט (1928)

ילידת פולין. מצוקת היהודים שלפני המלחמה והיי הפליטים ברוסיה בימי המלחמה הטביעו עליה חותמם. היתה רגישה לבעיית אדם ועירה לבעיית חברה. היתה חבירה בתנועת „דרור“ ובשנת 1948 עלתה ארצה. בנתה משפחה והתגוררה מספר שנים ביפו. ליגור הגיעה ב־1955 במסגרת „מן העיר אל הכפר“. אהבה את השירה והריקוד, עבדה בבתי ילדים והתחבבה על הילדים. בשנה האחרונה לחייה חלתה ומצב רוחה נעצר. בגבור עליה דכאונה שמה קץ לחייה.

נתן טיגר

נפטר ב' אב תש"ך (26.7.60)

נולד בשנת תרט"א (1901)

יליד קוטנה, פולין. ממניחי היסוד של פועלי ציון צ.ס. בפולין, בין שתי מלחמות העולם, חבר במוסדותיה ועורך העתונות המפלגתית. עלה ארצה ב־1932 לגבעת השלושה. עבד זמן מה בסנדלריה ואח"כ לימד ספרות בבי"ס מקס פיין בת"א. ליגור הגיע ב־1944. בעל השכלה רחבה. היה מורה לספרות בסמינר הקיבוצים, בבי"ס טיץ בכיתות המשך בביה"ס ביגור ולאחרונה בביה"ס למורים ע"ש א. ד. גורדון בחיפה.

פעולתו הציבורית מגעוריו קשורה עם התנועה הציונית הסוציאליסטית ומפלגת פועלי ציון (צ.ס.) בפולין, ובשנות דיכאון ומבוכה תמך ועודד רבים. זיקתו זו לתנועה שורשית ואיתנה היתה, ולא נתרופפה בארץ גם כאשר לא עמדו לו יותר כוחות הגוף.

גיזה טז

נולדה י"ב אב תרס"א (1901)

נפטרה י"ח אלול תש"ך (10.9.60)

ילידת לבוב, שבפולין. סיימה לימודיה בגימנסיה ובאוניברסיטה וכל הזמן שמרה על קשריה עם תנועות נוער ציוניות. בשנת 1936 עלתה ארצה יחד עם משה ושאפה להיכנס לעבודה בחקלאות כהמשך ללמודיה במדעי הטבע. קשיי הקליטה הכבידו עליה ביותר, אבל נשאה הכל במסירות ובנאמנות. חייה היו רצופים סבל ומכאובים עד שמהלטה הכריעה באכזריות.

לובה חרמוני

נולדה ז' שבט תרס"ח (1908)

נפטרה כ"ג אייר תשכ"א (9.5.61)

ילידת ביאליסטוק, פולין. עלתה ארצה ב־1933 והשתקעה בירושלים, שם למדה את מקצוע האחות בבית חולים „שער־צדק“ ועבדה לאחר מכן בבית החולים המרכזי בעמק. בשנת 1946 הגיעה ליגור והקימה בה משפחה. עבדה במרפאה ובטיפול חולים, במסירות ובנאמנות. ברוך נפשה ועדינותה הקלה על החולים את סבלם הקשה. תמיד חשה לעזור. מבטה הרעיף חום נפשה.

חומה חיות-טבנקין

נולדה י"א אב תרנ"ז (1897)

נפטרה י"ב סיון תשכ"א (27.5.61)

ילידת קובל, אשר בפולין. התחנכה בקיוב ושם פעלה בקבוצת „דרור“. בגבור רדיפת הציונות ברוסיה הסובייטית, עברה לפולין והיתה פעילה ב„החלוץ“. ממעצבי דמותו של „החלוץ הצעיר“, טיפחה בו ערכי היסוד של ההיחלצות להגשמה. עלתה ארצה ב־1929 והצטרפה, לאחר הכשרה הקלאית, לפלוגת חיפה — יגור. עבודתה במכבסת חוץ ובמשתלה לא הוציאה מפעילות חברתית ומילאה תפקידים מרכזיים במשק, במפלגה ובקיבוץ. בשנותיה האחרונות התמסרה חומה לפעולה התרבותית בקיבוץ וביוזמתה אורגנו מפעלי תרבות, חינוך והשכלה רבים בכל יישובי הקיבוץ. אצילת נפש ועשירת מעש, דמות מהגכת בעלת רמה מוסרית גבוהה ונכונות להגשמה אישית. על מצבתה חרות: „חברה לאדם ולתנועה, שופעת בינה וחסד, חייה — הקיבוץ“. כזאת היתה חומה שהלכה מאיתנו בטרם עת.

רחל הדרי

נפטרה ה' אלול תשכ"א (17.8.61)

נולדה ד' סיון תרס"ט (1909)

ילידת אוקראינה. בת זקונים להוריה. בשנת 1923, ימי העלייה השלישית, עלתה ארצה יחד עם כל המשפחה והמשיכה את לימודיה בבאר יעקב. עד מהרה מצאה דרכה אל „הנוער העובד“ וה„בחרות הסוציאליסטית“ ונהלצה לעבודות כיבוש ממשלתיות ובפרדסים, שהיו אז סגורים בפני הפועל העברי. חיתה שנים ברחובות, ושאפתה הקיבוץ. ב־1944 הגיעה עם משפחתה ליגור. כאן בעבודתה בלול נתנה את כולה עד תום. בשנותיה האחרונות עבדה ב„קומונה“ של הקיבוץ. עד אשר נפלה לערש דווי ולא קמה עוד.

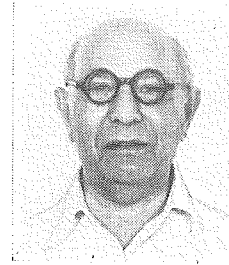

ליאון גרינברג

נפטר כ"ג חשוון תשכ"ב (2.11.61)

נולד בשנת תרמ"ז (1887)

יליד רומניה. עבד בגלץ בפקידות. כל ימיו שאף לעלות ארצה וזכה לכך בשנת 1951. הגיע ישר ליגור. עבד בבהח"ר „לגין“ עד יומו האחרון. למרות גילו הגבוה, התמיד בעבודה בשקדנות ובמשך זמן רב לא הסכים להפחית מ־8 שעות עבודתו. רק לאחר הפצרות רבות התחיל לעבוד 7 שעות. היה הזק בגופו ואמיץ ברוחו. נוה לבריות והתעניין בכל הנעשה במשק. לבו רחב ושמה לכל בניין, לכל עץ באדמת יגור. בן 74 היה במותו.

יצחק מינץ

נפטר י' שבט תשכ"ב (15.1.62)

נולד י' תשרי תרע"ז (1916)

יליד סמיאטיץ, פולין, הניד „השומר הצעיר“, קיבל הכשרתו בצ'נסטוחוב. ב־1939 עלה ארצה והצטרף למשק יגור. כאן נצמד לעבודה חקלאית ושנים רבות היה איש הצאן. בשנת 1944 היה לכוֹרם ונשא באחריות ובידיעה רבה בעול הענף. היה בשליחות בקפריסין במחנות המעפילים, וכן גוייס למלכיה בימי התנחלותה. יצחק היה איש הספר ומסר מזמנו הפנוי ושעות המנוחה לספרייה ולמעל הספר לחבר. איש בעל יסודות עמוקים בעבודה ובמחשבה. כחתף בא המוות ועקרו מתוכנו.

דוב קטוביץ

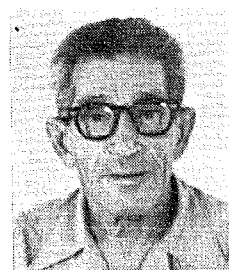
נולד כ"ד טבת תרנ"ט (1899)

נפטר ט"ו סיון תשכ"ב (17.6.62)

יליד עיירה קטנה בפלך מינסק שברוסיה, בן למשפחת איכרים, עובד אדמה מילדותו. עם שובו מהצבא האדום ב־1922 התקרב לתנועה הציונית וב־1926 עלה ארצה באניה „צ'יצ'רין" יחד עם 45 „אסיירי סיביר" המגורשים.

בארץ הצטרף לפל" ירושלים והיה לחוצב. ב־1928 הגיע ליגור. עבד כל שנותיו ברפת ותרם רבות לקידומה, עד שהפכה רפת מפוארת, אחת הגדולות בארץ ומן המשובחות שבה.

דוב קטוביץ, איש נוח, צנוע, זריז, עצור, מאריך שעות עבודתו בלי חוק ומסתפק במועט, כולו נאמנות ומסירות. נוגה ע"י פר ומת.

פנינה פורת

נולדה בשנת תר"ע (1910)

נפטרה ח' שבט תשכ"ג (2.2.63)

ילידת סלובטיץ, פולין. חברת החלוץ מנעוריה, יצאה להכשרה בלודז'. 4 שנים התמידה פנינה בהכשרתה מפאת חוסר סרטיפיקטים ורק ב־1939 זכתה לעלות ארצה והגיעה ליגור.

שמונה שנים נאבקה מר עם מחלתה הממארת, ידעה את הצפוי לה ובגבורה נשאה את מר גורלה ללא תרעומת, השתדלה לא להכביד. בשקט הלכה מעימנו.

ברכה בנארי (רוטנברג)

נולדה בשנת תרס"ג (1903)

נפטרה ד' אדר תשכ"ג (28.2.63)

ברכה נולדה באחוזת הוריה סקריצ'ין שבוהלין. היתה רגישה לאדם השרוי במצוקה ונחלצת לעזרה, מסוגרת כאילו בתוכה, ועירה אף על פי כן לכל התרחשות. כך הגיעה לציונות, כאשר ההגשמה היא עיקר מאוייה. לאחר עלות אחיותיה, התלבטה קשות בגורל הוריה, אך החלטתה נחושה — לעלות.

למדה בסמינר לגנות בוורשה ועלתה ארצה בשנת 1924. הגיעה לכנרת, אל אחיותיה, אך לא נשארה שם. היא נמשכה אל הקיבוץ הגדול. מכנרת הלכה לעיניטבעון ומשם ליגור, המשק הצעיר. עבדה בחקלאות, בעיקר ברפת ואח"כ התמסרה לחינוך, על כל מעשיה האצילה מרוחה החלוצית ומסירותה היתה למופת בתוכנו.

אבִיגַיִל מִיכָאֵלִי

נפטרה חי' אדר תשכ"ג (4.3.63)

נולדה י"ז אב תרע"ג (1913)

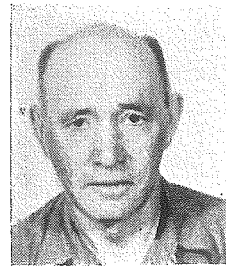

ילידת בילובייד, פולין. בגמר לימודיה הצטרפה להחלוץ, יצאה להכשרה בלודז' ועלתה ארצה בעלייה ב'. בשנת 1939 הגיעה ליגור. היתה מטפלת בבית ספר טיץ' ואח"כ עברה לעבוד במחסן הבגדים ואף בהיותה רחוקה למיטתה עסקה בבדיקת חשבונות. היתה עירה לענייני ציבור ומדינה, אם כי לא יכלה לקחת חלק פעיל בהם מפאת מהלתה. נעקרה מאיתנו בלא עת.

יצחק תמרי

נפטר י"ד תמוז תשכ"ג (5.7.63)

נולד בשנת תר"ן (1890)

איש העלייה השנייה. עלה ארצה ב-1910. עבד בסג'רה כנרת, חדרה — עד למלחמת העולם הראשונה; אילת השחר, מתניים, ביריה בתוך המלחמה. חייו היו חיי גדודים של כיבוש עבודה וקרקע, של חלוציות מגשימה. ב-1923 עבר להתיישבות קבע בתל-עדשים, ב-1939 מצא את מקומו ביגור המשק הקיבוצי הגדול. כאן חינוך דור צעיר להוציא לחם מן הארץ והניח את היסוד למשק החקלאי בבית ספרנו. הגיע לשיבה תוך עבודה פוריה וברוכה לו ולמשק. ביגיע וביצירה חי בניינו ובדמותו זו נזכרנו.

דוד קופיט

נפטר ל' אב תשכ"ג (20.8.63)

נולד בשנת תרס"ט (1909)

יליד כפר ע"י העיר לוצק, ווהלין. חבר החלוץ, עבר את ההכשרה בקלוסובה. עלה ארצה ב-1929 והגיע לפלוגת חיפה—יגור. עבד בעבודת כיבוש בגמל, בבניין ובנגרייה. נאמן לעקרונות הקיבוץ הגדול ולערכי תנועת העבודה, חי בעירנות את כל ההתרחשויות בציוניות הישראלית והקיבוצית.

עם גבור מחלתו התאזר והמשיך לקיים מצוות עשה בעבודה. לילו האחרון השלים את עבודתו באמונה, והוא שומר במשק.

פרומה בליקשטיין

נולדה ט"ו שבט תר"ע (1910)

נפטרה י"ז חשוון תשכ"ד (4.10.63)

ילידת בסרביה. בת יהודה להוריה. התייתמה בגיל צעיר מאביה וטעמה טעם אב חורג. השיתוק בא עליה כתוצאה ממחלה. במות עליה אמה, עברה לגור בבית דודתה. אכזבות קשות מונו לה בימי חייה. בגיל צעיר הצטרפה לשורות פועלי ציון, היתה בהכשרה, עלתה ארצה ב־1934 והצטרפה ליגור. עבדה במכבסה בעיר. למרות שיתוקה התמידה בעבודה באדיקות וכך המשיכה עד יומה האחרון.

בלה ויניקוב

נולדה ז' טבת תרס"ד (1903)

נפטרה כ"ו תשרי תשכ"ד (14.10.63)

ילידת סבסטופול, קרים שברוסיה. במלחמת העולם הראשונה מצאה את עצמה בתוך גבולות פולין. עסקה בהוראה, בייחוד בבתי ספר בשפת יידיש — „צישׂא“. בשטח ההוראה הוכיחה יכולתה הרבה. עלתה ארצה ב־1935 והצטרפה ליגור. בלה התגברה על קשיי הקליטה ונאחזה בעבודת החינוך והטיפול בגיל הרך. מחלתה הממאירה הוציאתה מעבודתה רק בימיה האחרונים. תוך סבל קשה הסתלקה מאיתנו.

חיים טהר-לב (טרלובסקי)

נולד כ' תמוז תרע"ה (1915)

נפטר ט' טבת תשכ"ד (25.12.63)

יליד מרימפול אשר בליטא. את השכלתו רכש בכוחות עצמו ובכשרונותיו. איש משכיל היה ובריאוריין. עלה ארצה בשנת 1933 והגיע ליגור ב־1935. כשרונו בהמחזה הביאהו לבימת יגור כמחזאי ושחקן. אירגן את החוג הדרמטי המחזאי. ביים הציג מחזות רבים בעיקר ע"י ילדי בית הספר. פעולתו המבורכת בשטח זה הרגה מגבולות המשק, בין הייתר הועלה על בימת התיאטרון הלאומי „הבימה“, אהבת ציון של מאפו בהמחזותו. חיים היה איש העט, עורך יומן המשק במשך שנים, אותו העשיר ברשימותיו, שיריו וקטעי פואימות.

פעלו הגדול — לדאבוננו האחרון — היה המחזות „המלך מתיא הראשון בגיטו“ והצגתו ע"י ילדי בית הספר במסגרת האירועים של חג הארבעים.

הצגה זו ניכר רושמה בשדה החינוך בארץ והמחישה את השואה לילדי בית הספר.

ישראל מאי

נפטר כ"ח תמוז תשכ"ד (8.7.64)

נולד 4.5.1899

יליד פולניה. את השכלתו להוראה לא השלים ונדד, יחד עם הוריו, לדנציג. ב-1939 עלה ארצה ונקלט כשכיר במושב עטרות שבהרי ירושלים. במצוקת מלחמת העולם השנייה נתקפחה ההקלאות ורבים מעובדיה השכירים מצאו להם בית בקיבוצים. בדרך זו הגיע מאי ליגור בשנת 1942. כאן השתרש והתערה בעבודה וכחברה. יהא זכרו ברוך.

זאב כספי

נפטר ד' תשנ"ה (10.10.64)

נולד בשנת תרס"ה (1905)

יליד שדליץ (פולין) בן למשפחה פרוליטרית, השתלב בחיים התרבותיים והפוליטיים מנעורו ולאחר גמר בית הספר הפולני נכנס לפעילות בחוגים הפועליים הרדיקליים ואף נרדף על כך ע"י השלטונות הריאקי-ציוניים הפולניים. הוא נאסר וישב במאסר שנים אחדות. באמצע שנות השלושים הצטרף לתנועת "החלוץ" ולמפלגת פועלי-ציון (צ.פ.) ודבק בהן בלהט האפייני לוי. הוא ראה את מטרת חייו בעלייה לארץ ובהגשמה אישית ולשם כך יצא להכשרה בקיבוץ ע"ש בורוכוב בלודו.

הוא יצא מפולין ערב מלחמת העולם השנייה והגיע ארצה על סיפונה של אניית המעפילים הידועה "טיגר היל". מיד עם בואו נשלח ליגור, כאן נקלט בעבודה וכאן בנה את ביתו והקים משפחה. היה איש התנועה בכל רמ"ח ושס"ה. בן 59 היה במוותו.

יתגדל האדם השומר תוחלתו מבוקר חייו עד יומו האחרון
אשר ליבו לא סג וישר מעשהו ומגאולה לא נואש.
אשר בליבו סבל העולם ושמתו, שהוא זיוו בגילוי וסתרו.
לא תתום עימו תקוה, ודרך ישרים לא תאבד. יבורך יקר האדם לעד.
יתגדל האדם העברי על אדמתו, ויתקדש החי בזכרון החיים שנפקדו.

תמו חיים חתומים באדמת יגור, בעמלה, בלב חבריה.
יהי זכרם לברכה בתוכנו.

הורי חברינו

שחיו איתנו בערוב ימיהם, תרמו במסירות ואהבה מכוחם ואונם, לפי יכולתם, בפינות שונות בחיי המשק ומצאו מנוחתם — מנוחת-עולמים — באדמת יגור, יהא זכרם ברוך.

תש"ו, 60	אברך יוסף
ח' אלול תשכ"א, 74	אברך רבקה
י"ז חשוון תרצ"ט, 65	אדלר קרל
י"א אדר תש"א, 81	אושרובסקי דינה רייזל
ג' אב תשכ"ג, 85	אוגולניק דקלה
ח' חשוון תש"ז, 67	ברנשטיין פריידה
י"א אייר תשט"ז, 81	ברנשטיין צבי
כ"ב ניסן תשי"א, 72	ברגר גיטל
ז' אייר תשי"ט, 81	בריירמן חנה
ז' תשרי תרצ"ז, 60	בריירמן צבי זאב
כ"ג כסליו תשט"ו, 86	ברימר מנחם מנדל
כ"ה תמוז תש"א, 65	בילוסטוצקי זאב
ט"ו שבט תרצ"ח, 65	בלפר פנחס יוסף
י"א תשרי תרצ"ט, 65	ברדיצ'בסקי שיינה הינדה
ד' ניסן תשכ"א, 86	ברגר איטה
כ"ט אדר תש"ך, 88	גרטמן בצלאל
א' אב תשט"ו, 80	גרטמן תרצה-רבקה
כ"ט שבט תש"ו, 67	גילדנברג עטיל
י"ג טבת תש"ו, 72	גילדנברג שלום
י"ט חשוון תשי"ב, 73	גלבלום שיינדל
י"ח חשוון תשי"ג, 78	גלבלום אפרים פישל
כ"ה אייר תש"ח, 79	גוטהלף טובה-רבקה
י"ט שבט תשט"ז, 88	גליק הינדה
ד' תשרי תשי"ח, 87	גולדנברג אלישבע
ל' כסליו תשט"ז, 93	גלברמן שלמה
י' אדר תש"ך, 79	גורדון רוזה
י"ג סיון תשי"ג, 82	גלברמן מרדכי אשר
י' ניסן תש"ה, 79	גלברמן ברכה אסתר
א' אייר ת"ש, 65	גריצובסקי איטה נעמי
כ"ד חשוון תש"א, 61	גרינהוט חנה

ט"ז שבט תש"ב, 61	גרינהוט מרדכי
כ"ב תשרי תש"ו, 65	דון ישעיהו אהרון
ט' ניסן תש"ך, 66	דוידוב חיה טובה
כ"ט טבת תש"ג, 62	הרשליקוביץ יצחק
כ"ד אייר תשי"ט, 82	ויסמן שמשון
ח' אלול תש"ז, 69	ויסמן צפורה
א' תמוז תשכ"א, 77	ולטר גילה
כ"ז ניסן תשי"א, 70	ולטר בנימין
י"א אדר ב' תש"ה, 71	ויגדורוביץ יעקב אליעזר
כ"א אלול תרצ"ז, 67	זבודניק לאה
ח' חשוון תש"ד, 75	חיות זוסיה
ה' כסליו תרצ"ה, 74	חייקין אברהם
כ"ט אייר תשכ"ג, 88	טרקל מאיר
ט"ו תשרי תשי"ד, 78	טרקל מרים
י"ז כסליו תש"ז, 68	טוכמן חנה
ג' ניסן תש"ח, 67	כץ גיטל
כ"ג סיון תש"ז, 72	כץ ירוחם פישל
ז' סיון תשי"ז, 77	ליטבק אסתר רבקה
ח' חשוון תש"ך, 84	ליטבק משה
ד' תמוז תשי"ג, 70	לרמן ליובה
ב' כסליו תשי"ב, 82	לרמן אליעזר
ט"ו סיון תשכ"ג, 76	לוינ מרים
ט' אייר תשי"ג, 72	לוינ אהרון
כ"ו כסליו תשט"ז, 77	מנסבך ברטה
י"ב חשוון תשט"ו, 75	מלמן אורי
י"ד טבת תשי"ד, 67	מרכוס יהושע חיים
ח' תשרי תשי"י, 67	מאיר יהודה-יוסף ליאופולד
כ"ד תמוז תשט"ו, 91	נוימן אוטו
ג' חשוון תשכ"ג, 80	מיסלר אסתר
י"ג טבת תש"ט, 84	פרבר מלכה
כ"א אייר תרצ"ה, 69	פרבר גרשון אריה
ד' ניסן תש"א, 54	פטרושקה חיה שיינדל
ט"ז תמוז תש"ט, 69	פידל גולדה
ה' אייר תשי"ג, 78	פידל אריה לייבוש
תש"ז, 48	פרובר ברכה

ט"ו אדר תש"ד, 65	פרידמן שמואל
ז' סיון תשי"ח, 78	פישמן חיה
כ"ז חשוון תשי"ז, 81	פישמן יעקב
ח' כסליו תשי"י, 86	פלדשטיין נחום
ט' שבט תשי"ח, 73	פריד מלכה
י"ז אדר תרצ"א, 63	פריצקר יהודה
ט' שבט תשכ"ד, 73	פרדינרו שמעון
ח' אדר ב' תשי"א, 89	קנטור זוסיה
י"א אדר א' תשי"ט, 90	קרוסרר שלמה
ו' חשוון תשי"י, 70	קביליו דוד
י"א טבת תשכ"א, 87	קוסמן אוטו
כ"ה ניסן תשמ"ז, 83	רוזנברג גיטל פרידה
ח' כסליו תש"ב, 68	רוזנצווייג קורט נפתלי
א' כסליו תשי"ג, 63	רוטנברג יוסף לייב
כ"ו שבט תשי"ז, 79	שלם שלמה
י"א אייר תש"ב, 70	שר רוחמה
י"ז אדר תשי"ח, 71	שידלוביץ אסתר
כ' שבט תשכ"ג, 93	שנרר אייזיק

ילדינו היקרים

שנקטפו מאיתנו והם על סף החיים

ג' שבט תרצ"ו — 10 חדשים	אברך זיוה
ל' סיון תרצ"ז — 14 חודשים	איזון תמר
י"ד תמוז תש"ב — 6 שנים	אהרוני יהודה
י"ז תמוז תרצ"ד — 7 שנים	אפרימוביץ יואל
כ"ג סיון תש"ג — 6 שנים	ברנשטיין דליה
כ' אלול תרצ"ו — 6 חדשים	גרטמן יעל
י"ז אדר ב' תרצ"ה — שבועיים	גלויברמן אברהם
ז' סיון תש"ו — 3 חודשים	גרינשפון יחיאלה
כ"ט כסלו תש"י — שנתיים וחצי	דור יעל
י"ח אייר תש"ו — 6 שבועות	וילקומירסקי עזרא
כ"א תמוז תרצ"ז — 11 חודשים	ישורון-פלדמן זוהר
כ' אלול תש"ח — 5 חודשים	ישורון מאיר
כ"ד סיון תש"א — 15 שנים	לויך הדסה
י"ד אייר תש"ב — 6 שבועות	לובובסקי נילי
ט' תשרי תרצ"ז — 6 חודשים	מנדל אורי
כ"א אדר תשי"ח — 11 חודשים	מגר מרים
ז' אב תש"ז — 10 חודשים	מגר אבנר
כ"ה אייר תשי"ד — 6 חדשים	מגר עמיחי
י"ז אב תש"ה — 15 שנה	סגל עמי
כ"ט אלול תרצ"ג — 9 חודשים	פרידמן אורי
כ"א אב תש"ח — 4 חודשים	פלוט פנינה
כ"ו תמוז תש"ח — 10 חודשים	ראושניץ שפרינגצה
כ' חשוון תש"א — 1 שנה	שרשנבסקי זרובבל
ח' סיון תשט"ז — 2 שנים	תבור חבצלת
כ"ה כסלו תרצ"ו — 16 ש', עליית הנוער	סוסנוביץ בתיה
י"ח אלול תרצ"ו — 16 ש', עליית הנוער	פיגמן צבי

רק בשם החיים הולכים בני העבודה למות, מזעיקים הגנה נגד השונא מבחון, ואוסרים מלחמה באויב האורב מבית. שכלול החיים, התרוממות המציאות, טהרת העתיד, קדושת ההיסטוריה, — רק הם מחייבים את המוות, הם ורק הם מסירים את הזוהמה מן הזרוע בעריצותה ואת הטומאה מן הלב בהריחו מלחמה. לא הנצחון, כי אם העמידה על הנפש מכפרת על המלחמה, וכשרה היא זעקת מלחמה רק כשמתגלגלת היא בשירת החיים.

על הרי הגליל נפלו שדודים בנינו ובנותינו. יצאה נשמתם על קידוש העם, ושם על אסי־הדרך סוערים הדמים של הגבור, מאנו להירגע ומתביישים להישקט, עד כי יתרומם העם קוממיות ובדמים המוגרים יקום לתחיה. ועוד יפלו חללים, ועוד פרחים נעטור, פרחי אל־מוות ופרחי האביב הנצחי, למוסרים את נפשם על קדושת החיים.

נחמן סירקין